

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Bánvölgyi Beáta ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Deme Mária ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetése megállapítása iránt a Miskolci Munkaügyi Bíróságnál 8.M.385/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.20.152/2009/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.20.152/2009/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében az alperes rendes felmondása jogellenességének megállapítását, az ahhoz fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte, továbbá az alperest elmaradt prémiumának megfizetésére kérte kötelezni.

A Miskolci Munkaügyi Bíróság 8.M.385/2008/25. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, és perköltség fizetésére kötelezte. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1999. március 16-ától állt az alperes jogelődjének alkalmazásában, legutóbbi munkakörében a számviteli osztályon számviteli egységvezető volt. A munkaviszonya létesítésekor közölték vele, hogy premizált munkakörű munkavállaló.

A felperes a munkáját 2001-től 2005. júniusáig a gazdasági ügyvezető, 2005. júniusától 2006. áprilisáig az ügyvezető irányítása alatt végezte. Az alperesnél ekkor kettős ügyvezetés működött, utóbb ez átalakításra került, a gazdasági, pénzügyi feladatokat irányító ügyvezető megbízásának visszavonása után minden feladat K.S.A. ügyvezetőre hárult. 2006. első negyedében az egyszemélyi felelős az ügyvezető volt, akinek a számviteli, pénzügyi munkájába a felperes segített.

2006. április 2-án az alperesnél tulajdonosváltás zajlott le, az új ügyvezető F.M. lett. 2006. április 3-ával betöltésre került az alperesnél létrehozott főkönyvelői státusz P.L. személyével. A felperes 2006. április 2-án munkavégzés céljából megjelent, majd bejelentette, hogy táppénzes állományba vonul. 2006. április 3-ától 2006. szeptember 10-éig betegállományban volt. 2006. szeptember 10-én a felperes közeli hozzátartozója ápolására hivatkozva keresőképtelen állományát megszakitotta, a munkáltatóját a túlórák és a szabadságok kiadására kérte, és bejelentette, hogy várhatóan 2006. december 31-ig nem tud, és nem kíván munkát végezni. A felperes táppénzes állományba kerülését követően az alperes a

távollévő számlázási csoportvezető távollétének idejére, valamint a számviteli és pénzügyi vezető helyettesi munkakörbe határozatlan időre N. Zs. munkavállalót nevezte ki. A felperes távolléte ideje alatt az általa ellátott tevékenységeket a dolgozók egymás között megosztották, illetve a státusz létrehozásával és annak betöltésével egyébként is kerültek feladatok a főkönyvelőhöz. A felperes 2007. január 2-án munkavégzésre megjelent, ekkor az alperes részéről a főkönyvelő tájékoztatta a felperest arról, hogy a továbbiakban munkával ellátni nem tudja, az időközben bekövetkezett változások azt is jelentették, hogy a felperes munkaköre megszűnt, az általa végzett feladatokat a továbbiakban a már meglévő dolgozók látják el. A felperes a munkaviszony közös megegyezéssel való megszüntetését nem fogadta el, ezért a munkáltató 2007. január 2-án rendes felmondást közölt a felperessel. Indokolása szerint az újonnan kinevezett ügyvezető vette át a cég irányítását 2006. április 2-ától, amikortól új főkönyvelő munkatárs is alkalmazásra került. A társaság tulajdonosa 2006. évre szervezet-korszerűsítést és a működési költségek csökkentését írta elő. A végrehajtott intézkedés szerint az új főkönyvelői munkakör fogja össze és irányítja a társaság gazdasági, pénzügyi tevékenységét, amelynek során átcsoportosításra kerültek a feladat- és hatáskörök, amelyek a felperes munkakörét is érintették olymértékben, hogy a munkaköre megszűnt.

A munkaügyi bíróság által levont jogkövetkeztetés szerint a felmondás indokolásában szereplő szervezet-átalakítás, átszervezés a felperes munkakörét érintette. A felperes számviteli és pénzügyi egységvezetői feladatait három más munkatársa megosztva végezte. A felperes táppénzes állományba kerülésekor a munkáltató nem számolhatott azzal, hogy a felperes távolléte mennyi ideig fog tartani, a folyamatos feladatellátás érdekében is feladatátsszervezést kellett végrehajtania. Ezt követően felállt a közgazdasági és értékesítési egység, melynek vezetésére N. Zs. kapott kinevezést. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a főkönyvelőre szállt a mérlegkészítés, a likviditással kapcsolatos teendők intézése, a társaság számviteli politikájának karbantartása, az önköltség számítás szabályainak nyomon követése. A korábban a felpereshez tartozó utókalkulációs adatelemzést a kontroller munkaköréhez sorolták. A kinnlevőség behajtása, a nem fizetők felszólítása N. Zs. feladatkörébe került, és ő látja el a folyószámlával kapcsolatos teendőket is. A munkaügyi bíróság megállapította, hogy a felperes részlegében költségcsökkenés következett be, 2006. decemberéhez képest 2007. márciusban több mint 500.000 forint bérköltség csökkenés volt megállapítható a bérfejlesztések ellenére. Az elsőfokú bíróság alaptalannak értékelte a felperesnek az alperes rendeltetésellenes joggyakorlására történő hivatkozását. Ezen állítását a felperes az eljárás során a meghallgatott tanúk vallomásával bizonyítani nem tudta, továbbá a felmondást követő egyeztetési eljárás során sem volt rendeltetésellenes az alperes eljárása. A 2006. évi prémiummal

kapcsolatban a munkaügyi bíróság alaptalannak találta a felperes követelését, tekintettel arra, hogy a felperes részére 2006. évben prémiumkiírás nem történt, és az időközben végrehajtott kollektív szerződés módosítással a felperes kikerült a premizált munkakörű munkavállalók közül. A felperes prémiumfeladatot nem is teljesíthetett, hiszen 2006. január 1-jétől április 3-áig nem volt prémiumfeladat, ezen időszakban a munkaköri munkáját végezte, ezt követően pedig végig távol volt a munkahelyétől. A felperes fellebbezése folytán eljáró Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.20.152/2009/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, a felperest másodfokú perköltség fizetésére kötelezte. A megyei bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását kiegészítette azzal, hogy az átszervezést követően a felperes korábbi feladatai közül a küldemények kiszignálása N.Zs., a társaság pénzforgalmának figyelemmel kísérése, a likviditás biztosítása P.L., a banki rendszer működtetése R.I., a tulajdonos részére történő adatszolgáltatás, statisztika készítése, vízdíjszámítás, és lakossági ártámogatás kiszámítása, a tulajdonosnak fizetendő jutalékok számítása G.R. kontroller feladata lett. A számviteli és pénzügyi egység 2006. március 31-én az ügyvezető irányítása alá tartozott, míg 2006. április 3-ától a főkönyvelő közvetlen irányítása alá került. A fenti egység elnevezése 2006. szeptember 1-jétől közgazdasági és értékesítési egységre változott, amely nemcsak elnevezésében, hanem feladataiban is megváltozott, kibővült a központi ügyfélszolgálat feladataival, tevékenysége pedig változatlanul a főkönyvelő közvetlen irányítása alatt maradt. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a perben bizonyította egyrészt, hogy a felperes szervezeti egységének feladatai bővültek a központi ügyfélszolgálati tevékenységgel, másrészt bizonyította az egység feladatainak átstrukturálódását, miszerint a kontrollerhez átkerült feladatokkal csökkent a feladatköre. Az alperes sikerrel bizonyította a felperes munkaköri feladatait érintő hatáskör és feladatátcsoportosítást. Ezen változások okszerűen támasztották alá a felmondást, nincs ugyanis olyan munkakör az alperesnél, amely megfelelné a felperes által ellátott munkakörnek, tehát az megszűnt. Abból, hogy a közigazgatási és értékesítési egység élén áll egy vezető, még nem következik, hogy az a munkakör megegyezne a felperes munkakörével, hiszen részben növekedtek, részben csökkentek a felperes által irányított egység feladatai. A felperes által ellátott, és a főkönyvelőhöz került feladatokat ezen egységvezetőnek nem kell ellátnia, míg a számlázással kapcsolatos feladatokkal kibővültek a munkaköri feladatai. Minderre tekintettel az egységvezetői munkakör oly módon átalakult, amely már nem egyezik meg a felperes által ellátott munkakörrel. A rendeltetésellenes joggyakorlás kapcsán a megyei bíróság rámutatott arra, hogy a felmondás jogellenességét a felmondási jog gyakorlása során tanúsított rendeltetésellenes magatartás, joggal való visszaélés eredményez, nem pedig a munkáltató későbbi, a

rendes felmondással kapcsolatos jogorvoslati eljárás során jelentkező mulasztása.

A felperes prémiumigényével kapcsolatban a megyei bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen tárta fel a tényállást, és helytálló a levont jogkövetkeztetése is, melynek indokolására a megyei bíróság helybenhagyólag visszautalt. A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet „megváltoztatását”, és az alperes keresete szerinti marasztalását kérte. Hivatkozott arra, hogy az alperes részéről a rendeltetésellenes joggyakorlás megvalósult, mert a munkáltató a felperes által kezdeményezett egyeztetési eljárásban nem bocsátotta a felperes rendelkezésére a felmondás indokát alátámasztó iratokat. A felperes felülvizsgálati kérelmében iratellenesnek találta a jogerős ítélet tényállás kiegészítését. Álláspontja szerint a megváltozott nevű közgazdasági és értékesítési egység feladatai nem bővültek a központi ügyfélszolgálat feladataival, az már 1999-ben is létezett. A kontrollerhez a felsorolt feladatok korábban kerültek át még akkor is, ha erre munkaköri leírás csak később készült. Érvelése szerint feladat- és hatáskör átcsoportosítás nem történt. A közgazdasági és értékesítési egységben ugyanazok a munkavállalók dolgoznak, akik a felperes irányítása alatt is, esetükben az alperes - felhívás ellenére - nem jelölte meg az általuk betöltött munkakör megnevezését. Sérelmezte, hogy az alperes a szervezeti egység dolgozóinak munkaköri leírását nem csatolta. A felperes álláspontja szerint az alperes nem bizonyította a felmondás indokolásában szereplő körülményeket, a működési költségek csökkenésének megvalósulását egyébként is megkérdőjelezi, hogy 2006. augusztus 1-jétől december 31-éig két azonos munkakört betöltő vezetője volt az alperesnek, és mindösszesen két havi bérköltség közötti, 500.000 forint különbség volt megállapítható. A felperes a prémium iránti igény elutasítása körében sérelmezte, hogy korábbi prémiumfeladatok teljesítését igazoló dokumentumok beszerzésére tett indítványát a bíróságok mellőzték, mert azon iratok igazolták, vagy cáfolták volna, hogy prémiumfizetésre olyan prémiumkiírás alapján is sor került, amikor a kitűzésre szeptemberben, vagy a kollektív szerződésben előírt hónapon túl került sor, továbbá azt is, hogy táppénzen lévő dolgozó részére is történt kifizetés. Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet „helybenhagyására”, és a felperes perköltségben való marasztalására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülvizsgálati kérelem nem alapos. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újra értékelésének, azaz felülmérlegelésének. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt

mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001/197., BH 2002/29.]. A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem alkalmasak. Az eljáró bíróságok a széles körben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként helytállóan állapították meg, hogy az alperes a felperes egységvezetői munkakörébe tartozó feladatok ellátását jelentősen átalakította. A felperes 2006. április 3-ától december 31-éig a munkahelyétől távol volt, a munkáltató pedig szükségképpen kényszerült a felperes feladatainak más munkavállalók közti szétosztására. Peradat, hogy 2006. április 2-ától az alperes létrehozta és betöltötte a főkönyvelői státuszt, amely munkakörben foglalkoztatott munkavállaló a felperes feladatainak egy részét átvette. Az eljáró bíróságok - a meghallgatott tanúk vallomását és a rendelkezésre álló bizonyítékokat összességében helytállóan értékelve (Pp. 206. §) - törvényt sértés nélkül következtettek arra, hogy az alperes a felperes feladatait érintő alapvető változtatásokat hajtott végre, melyek okszerűen támasztották alá a felperes munkaviszonyának rendes felmondással történő megszüntetését (Mt. 89. §). A felperes lényeges eljárásjogi szabálysértésként jelölte meg több, a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott irat beszerzésének elmaradását. A felülvizsgálati eljárásban olyan új körülményre, amely nem volt a megelőző eljárás tárgya, amelyre vonatkozóan a fél az első-, és a másodfokú eljárás során nem hivatkozott, és bizonyítékait nem jelölte meg, nem lehet hivatkozni (BH.2002.447., BH.2002/2/83.). A felperes az első-, és a másodfokú eljárásban a fenti iratok beszerzését nem indítványozta, így ezek vizsgálatára a felülvizsgálati eljárásban már nem kerülhetett sor. Alaptalanul hivatkozott a felperes a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a rendeltetésellenes joggyakorlás megvalósulása a munkáltató későbbi magatartásából is következtethető. Helytálló e körben a megyei bíróság állásfoglalása, miszerint a felmondás jogellenességét a felmondási jog gyakorlása során tanúsított rendeltetésellenes magatartás, joggal való visszaélés eredményezhette, a munkáltató későbbi, a rendes felmondással kapcsolatos jogorvoslati eljárás során tanúsított mulasztása a rendes felmondás jogszerűségére nem hathat ki. Alaptalanul sérelmezte a felperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy a felmondás indokolásában szereplő működési költségek csökkentése megvalósulását az alperes nem bizonyította. Az alperes a felmondását nem költségcsökkentéssel, hanem a felperes munkakörének megszűnésével indokolta. A munkáltatói intézkedés célszerűségének vizsgálatára a munkaügyi eljárás keretében nincs mód. A felperes alaptalanul kifogásolta a prémium kifizetésre vonatkozó iratok beszerzésének elmaradását. Helytállóan fejtették ki az eljáró bíróságok azt, hogy a felperes részére 2006. évre prémium kiírásra nem került sor, továbbá, hogy a felperes távolléte alatt a kollektív szerződés módosításra került, és a felperes munkaköre a premizált munkakörök között nem szerepel.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes perköltségének viselésére.
A felülvizsgálati eljárás illetékét az adott ügyben még irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2010. április 14.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró
A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő